Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera întâi)

21 iulie 2016*

„Recurs — Marcă a Uniunii Europene — Regulamentul (CE) nr. 207/2009 — Articolul 76 alineatul (2) — Regulamentul (CE) nr. 2868/95 — Norma 50 alineatul (1) al treilea paragraf — Marcă figurativă — Opoziția titularului unei mărci anterioare — Dovada existenței, a valabilității și a domeniului de protecție ale mărcii anterioare — Luare în considerare de către camera de recurs a unui element de probă prezentat tardiv — Respingerea opoziției de către camera de recurs”

În cauza C-597/14 P,

având ca obiect un recurs formulat în temeiul articolului 56 din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, introdus la 22 decembrie 2014,

Oficiul Uniunii Europene pentru Proprietate Intelectuală (EUIPO), reprezentat de S. Palmero Cabezas și de A. Folliard-Monguiral, în calitate de agenți,

recurent,

celelalte părți din procedură fiind:

Xavier Grau Ferrer, cu domiciliul în Caldes de Montbui (Spania),

reclamant în primă instanță,

Juan Cándido Rubio Ferrer,

Alberto Rubio Ferrer,

cu domiciliul în Xeraco (Spania),

intervenienți în primă instanță,

CURTEA (Camera întâi),

compusă din doamna R. Silva de Lapuerta, președinte de cameră, și domnii J.-C. Bonichot, C. G. Fernlund, S. Rodin (raportor) și E. Regan, judecători,

avocat general: domnul M. Szpunar,

grefier: doamna M. Ferreira, administrator principal,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 21 octombrie 2015,

* Limba de procedură: spaniola.

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 13 ianuarie 2016,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Prin recursul formulat, Oficiul Uniunii Europene pentru Proprietate Intelectuală (EUIPO) solicită anularea Hotărârii Tribunalului Uniunii Europene din 24 octombrie 2014, Grau Ferrer/OAPI – Rubio Ferrer (Bugui va) (T-543/12, nepublicată, EU:T:2014:911, denumită în continuare „hotărârea atacată”), prin care acesta a anulat Decizia Camerei a patra de recurs a EUIPO din 11 octombrie 2012 (cauzele conexate R 274/2011-4 și R 520/2011-4), privind o procedură de opoziție între domnul Xavier Grau Ferrer, pe de o parte, și domnii Juan Cándido Rubio Ferrer și Alberto Rubio Ferrer, pe de altă parte (denumită în continuare „decizia în litigiu”).

Cadrul juridic

Regulamentul (CE) nr. 207/2009

2 Regulamentul (CE) nr. 40/94 al Consiliului din 20 decembrie 1993 privind marca comunitară (JO 1994, L 11, p. 1, Ediție specială, 17/vol. 1, p. 146) a fost codificat prin Regulamentul (CE) nr. 207/2009 al Consiliului din 26 februarie 2009 privind marca Uniunii Europene (JO 2009, L 78, p. 1).

3 Articolul 15 alineatul (1) din Regulamentul nr. 207/2009, intitulat „Utilizarea mărcii Uniunii Europene”, prevede:

„Dacă, în termen de cinci ani de la data înregistrării, marca Uniunii Europene nu a făcut obiectul unei utilizări importante [a se citi «serioase»] în Uniune pentru produsele sau serviciile pentru care este înregistrată sau dacă această utilizare a fost suspendată pentru un termen neîntrerupt de cinci ani, marca Uniunii Europene face obiectul sancțiunilor prevăzute de prezentul regulament, cu excepția cazului în care există un motiv întemeiat pentru a nu fi utilizată.

În sensul primului paragraf este considerată, de asemenea, utilizare:

(a) utilizarea mărcii Uniunii Europene sub o formă care diferă prin elemente care nu alterează caracterul distinctiv al mărcii în forma în care aceasta a fost înregistrată;

[…]”

4 Articolul 41 alineatul (3) din acest regulament, care reglementează formularea unei opoziții la înregistrarea mărcii Uniunii Europene, prevede:

„Opoziția trebuie formulată în scris și motivată. […] Într-un termen acordat de Oficiu, persoana care a formulat opoziția poate prezenta în susținerea acesteia fapte, dovezi și observații.”

5 Articolul 76 alineatul (2) din regulamentul menționat, intitulat „Examinarea din oficiu a faptelor”, prevede:

„Oficiul poate să nu ia în considerare faptele pe care părțile nu le-au invocat sau dovezile pe care nu le-au furnizat în timp util.”

Regulamentul de punere în aplicare

6 Norma 15 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 2868/95 al Comisiei din 13 decembrie 1995 de punere în aplicare a Regulamentului nr. 40/94 (JO 1995, L 303, p. 1, Ediție specială, 17/vol. 1, p. 189), astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (CE) nr. 1041/2005 al Comisiei din 29 iunie 2005 (JO 2005, L 172, p. 4, Ediție specială, 17/vol. 2, p. 71) (denumit în continuare „regulamentul de punere în aplicare”), intitulată „Actul de opoziție”, prevede:

„Actul de opoziție conține:

[…]

(b) o identificare clară a mărcii anterioare sau a dreptului anterior pe care se bazează opoziția, și anume:
   (i) în cazul în care opoziția se bazează pe o marcă anterioară, în sensul articolului 8 alineatul (2) literele (a) sau (b) din [Regulamentul nr. 40/94, al cărui mod de redactare este identic cu cel al articolului 8 alineatul (2) literele (a) și (b) din Regulamentul nr. 207/2009] sau în cazul în care opoziția se bazează pe articolul 8 alineatul (3) din [Regulamentul nr. 40/94, al cărui mod de redactare este identic cu cel al articolului 8 alineatul (3) din Regulamentul nr. 207/2009], indicarea numărului de dosar sau a numărului de înregistrare a mărcii anterioare, indicarea dacă marca anterioară este înregistrată sau o cerere de înregistrare, precum și indicarea statelor membre incluzând, după caz, Beneluxul, în care sau pentru care este protejată o marcă anterioară sau, după caz, indicarea că este o marcă a Uniunii Europene;

[…]

(e) o reprezentare a mărcii anterioare, astfel cum a fost înregistrată sau solicitată; în cazul în care marca anterioară este colorată, reprezentarea este colorată;

[…]”

7 Norma 19 din regulamentul de punere în aplicare, intitulată „Argumentarea opoziției”, prevede:

„(1) Oficiul oferă persoanei care a formulat opoziția posibilitatea de a prezenta faptele, dovezile și argumentele în sprijinul opoziției sale sau de a completa orice fapte, dovezi sau argumente deja prezentate în temeiul normei 15 alineatul (3), într-un termen pe care îl stabilește și care trebuie să fie de cel puțin două luni de la data la care se consideră că procedurile de opoziție încep în conformitate cu norma 18 alineatul (1).

(2) În termenul menționat la alineatul (1), persoana care a formulat opoziția depune, de asemenea, dovada existenței, a valabilității și a domeniului de protecție a mărcii sale anterioare sau a dreptului său anterior, precum și dovada care atestă dreptul său de a depune o opoziție. În special, persoana care a formulat opoziția furnizează următoarele dovezi:

(a) în cazul în care opoziția se bazează pe o marcă ce nu este o marcă a Uniunii Europene, dovada depunerii sau înregistrării sale, prin prezentarea:

[…]
   (ii) în cazul în care marca este înregistrată, a unei copii a certificatului relevant de înregistrare și, după caz, a celui mai recent certificat de reînnoire care arată că termenul de protecție a mărcii se prelungește dincolo de termenul prevăzut la alineatul (1) și orice prelungire a acestuia sau a unui document echivalent care provine de la administrația la care a fost înregistrată marca;

[…]”

8 Sub titlul „Examinarea opoziției”, norma 20 alineatul (1) din acest regulament prevede:

„În cazul în care, până la expirarea termenului menționat la norma 19 alineatul (1), persoana care a formulat opoziția nu a dovedit existența, valabilitatea și domeniul de protecție ale mărcii sale anterioare sau ale dreptului său anterior, precum și dreptul de a depune o opoziție, opoziția este respinsă ca fiind nefondată.”

9 Potrivit normei 50 alineatul (1) al treilea paragraf din respectivul regulament:

„În cazul în care recursul este îndreptat împotriva unei hotărâri a unei divizii de opoziție, Camera își limitează examinarea recursului la faptele și probele prezentate în termenele stabilite sau specificate de divizia de opoziție, în conformitate cu regulamentul și cu prezentele norme, cu excepția cazului în care Camera consideră că ar trebui să se țină seama de fapte și probe noi sau suplimentare în temeiul articolului 74 alineatul (2) din [Regulamentul nr. 40/94, al cărui mod de redactare este identic cu cel al articolului 76 alineatul (2) din Regulamentul nr. 207/2009].”

Istoricul litigiului

10 Tribunalul a rezumat istoricul litigiului după cum urmează:

„1 La 23 octombrie 2008, intervenienții, Juan Cándido Rubio Ferrer și Alberto Rubio Ferrer, au depus o cerere de înregistrare a unei mărci a Uniunii Europene figurative la [EUIPO], în temeiul [Regulamentului nr. 40/94, codificat prin Regulamentul nr. 207/2009].

2 Marca a cărei înregistrare a fost solicitată este următorul semn figurativ: […]

3 Produsele și serviciile pentru care a fost solicitată înregistrarea fac parte din clasele 31, 35 și 39 în sensul Aranjamentului de la Nisa privind clasificarea internațională a produselor și serviciilor în vederea înregistrării mărcilor din 15 iunie 1957, cu revizuirile și modificările ulterioare […].

[…]

5 La 10 august 2009, […] [domnul] Grau Ferrer a formulat opoziție, în temeiul articolului 41 din Regulamentul nr. 207/2009, la înregistrarea mărcii Uniunii Europene figurative solicitate pentru produsele și serviciile menționate la punctul 3 de mai sus.

6 Opoziția era întemeiată pe următoarele mărci figurative anterioare:

— înregistrarea spaniolă nr. 2600724 a semnului figurativ solicitat la 8 iunie 2004 și înregistrat la 22 noiembrie 2004 pentru toate produsele din clasa 31:

[…]

— înregistrarea Uniunii Europene nr. 2087534 a semnului figurativ de mai jos, solicitat la 14 februarie 2001 și înregistrat la 14 iunie 2002 pentru produsele și serviciile din următoarele clase:

— clasa 31: […];

— clasa 32: […];

— clasa 39: […].

[…]

8 La 21 decembrie 2010, divizia de opoziție a admis în parte opoziția. Pe de o parte, aceasta a considerat că [domnul Grau Ferrer] nu a furnizat niciun document care să reprezinte marca spaniolă figurativă anterioară astfel cum a fost înregistrată în termenul acordat în acest scop […]. Prin urmare, ea a respins opoziția întemeiată pe marca spaniolă figurativă anterioară pentru motivul că existența și validitatea sa nu fuseseră justificate suficient în termenul stabilit. Pe de altă parte, aceasta a admis opoziția întemeiată pe marca Uniunii Europene anterioară […]. Astfel, ea a considerat mai întâi că se făcuse dovada utilizării serioase a mărcii Uniunii Europene anterioare […].

9 La 10 februarie 2011, [domnul Grau Ferrer] a introdus o cale de atac (R 520/2011-4), iar, la 14 februarie 2011, intervenienții[, domnii Rubio Ferrer,] au introdus o cale de atac (R 274/2011-4) la EUIPO, în temeiul articolelor 58-64 din Regulamentul nr. 207/2009, împotriva deciziei diviziei de opoziție.

10 Prin Decizia din 11 octombrie 2012 […], Camera a patra de recurs a EUIPO a admis calea de atac în cauza R 274/2011-4 și a respins calea de atac în cauza R 520/2011-4. În esență, pe de o parte, aceasta a confirmat decizia diviziei de opoziție potrivit căreia nu se făcuse dovada existenței mărcii spaniole figurative anterioare. Pe de altă parte, ea a considerat că elementele de probă prezentate nu erau suficiente pentru a demonstra că marca Uniunii Europene anterioară făcuse obiectul unei utilizări serioase în perioada relevantă, sub forma sub care era înregistrată sau sub o formă care nu altera caracterul său distinctiv, pentru unul dintre produsele pentru care era înregistrată. Aceasta a anulat, așadar, decizia diviziei de opoziție din 21 decembrie 2010 și a respins opoziția în totalitate.”

Procedura în fața Tribunalului și hotărârea atacată

11 Prin cererea introductivă depusă la Tribunal la 18 decembrie 2012 (cauza T-543/12), domnul Grau Ferrer a introdus o acțiune care urmărea anularea deciziei în litigiu.

12 În susținerea acțiunii sale, domnul Grau Ferrer a invocat trei motive, întemeiate, în primul rând, pe încălcarea articolului 75 și a articolului 76 alineatul (2) din Regulamentul nr. 207/2009 și a normei 50 din regulamentul de punere în aplicare, în al doilea rând, pe utilizarea serioasă a mărcii figurative a Uniunii Europene anterioare nr. 2087534, înregistrată de domnul Grau Ferrer la 14 iunie 2002 (denumită în continuare „marca anterioară”), și, în al treilea rând, pe riscul de confuzie între, pe de o parte, marca anterioară, precum și marca figurativă spaniolă anterioară, și, pe de altă parte, marca Uniunii Europene figurativă a cărei înregistrare a fost solicitată de domnii Rubio Ferrer.

13 Tribunalul a admis acțiunea în anulare considerând, la punctul 48 din hotărârea atacată, că camera de recurs a EUIPO omisese să își exercite puterea de apreciere și să își motiveze refuzul de a lua în considerare marca spaniolă anterioară și, la punctele 86 și 87 din hotărârea atacată, că documentele prezentate în fața camerei de recurs conțineau un semn care diferea de marca anterioară doar prin elemente neglijabile, astfel încât demonstrau o utilizare serioasă a acesteia.

14 Tribunalul a considerat inoperante sau nefondate restul motivelor invocate de domnul Grau Ferrer.

15 În consecință, Tribunalul a anulat decizia în litigiu.

Concluziile părților

16 Prin recursul formulat, EUIPO solicită Curții:

— anularea hotărârii atacate și să se pronunțe ea însăși asupra fondului cauzei sau să o trimită spre rejudecare la Tribunal și

— obligarea domnului Grau Ferrer la plata cheltuielilor de judecată.

17 Niciuna dintre celelalte părți din procedură nu a prezentat un memoriu în fața Curții.

Cu privire la recurs

18 În susținerea recursului său, EUIPO invocă trei motive, întemeiate pe încălcarea articolului 76 alineatul (2) din Regulamentul nr. 207/2009, a normei 50 alineatul (1) al treilea paragraf din regulamentul de punere în aplicare și, respectiv, a articolului 15 alineatul (1) al doilea paragraf litera (a) din Regulamentul nr. 207/2009.

Cu privire la al doilea motiv

19 Prin intermediul celui de al doilea motiv, care trebuie examinat în primul rând, EUIPO susține, în esență, că Tribunalul, la punctele 45-48 din hotărârea atacată, a săvârșit o eroare de drept atunci când a statuat că camera de recurs dispunea de o putere de apreciere care decurge din norma 50 alineatul (1) al treilea paragraf din regulamentul de punere în aplicare și din articolul 76 alineatul (2) din Regulamentul nr. 207/2009 „independent chiar de caracterul suplimentar sau nesuplimentar” al probei tardive și, în consecință, și în raport cu probele „noi”.

20 La punctul 45 din hotărârea atacată, Tribunalul a subliniat că jurisprudența Curții referitoare la puterea de apreciere a camerei de recurs și la motivele luării în considerare a probelor furnizate tardiv nu face distincție între elementele de probă noi și mijloacele de probă suplimentare, apoi, la punctul 46 din această hotărâre, a respins argumentul potrivit căruia camera de recurs nu putea lua în considerare în mod întemeiat elementele de probă furnizate de domnul Grau Ferrer din moment ce aceste elemente prezentau un caracter de noutate.

21 Tribunalul a statuat, în esență, la punctul 48 din hotărârea atacată, că camera de recurs dispunea de o putere de apreciere și de obligația de a-și motiva refuzul fără să distingă probele „noi” de probele „suplimentare”.

22 EUIPO susține că această putere de apreciere și această obligație de motivare nu se referă la elementele de probă noi. În susținerea acestui argument, el scoate în evidență divergențe între diferitele versiuni lingvistice ale Hotărârii din 3 octombrie 2013, Rintisch/OAPI (C-120/12 P, EU:C:2013:638), ale Hotărârii din 3 octombrie 2013, Rintisch/OAPI (C-121/12 P, EU:C:2013:639), și ale Hotărârii din 3 octombrie 2013, Rintisch/OAPI (C-122/12 P, EU:C:2013:628). Potrivit EUIPO, în temeiul articolului 42 alineatul (2) din Regulamentul nr. 207/2009 și al normei 20 alineatul (1) din regulamentul de punere în aplicare, în lipsa unei dovezi complete în fața diviziei de opoziție, opoziția este respinsă fără a fi examinată pe fond. În consecință, ar fi imposibil să se redeschidă posibilitatea formulării unei opoziții la nivelul camerei de recurs.

23 În ceea ce privește modul de redactare a normei 50 alineatul (1) al treilea paragraf din regulamentul de punere în aplicare, trebuie observat că versiunea în limba franceză a acestei dispoziții se distinge de versiunile în limbile spaniolă, germană și engleză printr-un element esențial. Astfel, în timp ce aceste

din urmă versiuni prevăd că camera de recurs nu poate lua în considerare decât fapte și probe adiționale sau complementare, versiunea în limba franceză califică aceleași fapte și probe drept „noi sau suplimentare”.

24 Potrivit jurisprudenței constante a Curții, dispozițiile dreptului Uniunii trebuie interpretate și aplicate în mod uniform, în lumina versiunilor existente în toate limbile Uniunii. În caz de neconcordanță între diferitele versiuni lingvistice ale unui text din dreptul Uniunii, dispoziția în cauză trebuie să fie interpretată în funcție de economia generală și de finalitatea reglementării din care face parte (a se vedea în acest sens în special Hotărârea din 15 noiembrie 2012, Kurcums Metal, C-558/11, EU:C:2012:721, punctul 48, și Hotărârea din 9 aprilie 2014, GSV, C-74/13, EU:C:2014:243, punctul 27).

25 În această privință, trebuie amintit că articolul 76 alineatul (2) din Regulamentul nr. 207/2009, care constituie temeiul juridic al normei 50 din regulamentul de punere în aplicare, prevede că Oficiul poate să nu ia în considerare faptele pe care părțile nu le-au invocat sau dovezile pe care nu le-au furnizat în timp util.

26 Curtea a statuat că, în cazul în care nu se furnizează dovada utilizării mărcii în cauză în termenul acordat de Oficiu, respingerea opoziției trebuie pronunțată din oficiu de către acesta din urmă. În schimb, în ipoteza în care au fost prezentate elemente de probă în termenul acordat de Oficiu, prezentarea unor dovezi suplimentare rămâne posibilă (a se vedea în acest sens Hotărârea din 18 iulie 2013, New Yorker SHK Jeans/OAPI, C-621/11 P, EU:C:2013:484, punctele 28 și 30).

27 Astfel cum a subliniat avocatul general la punctele 55 și 57 din concluzii, aceeași interpretare a articolului 76 alineatul (2) din Regulamentul nr. 207/2009 trebuie reținută în ceea ce privește dovada existenței, a valabilității și a domeniului de protecție ale mărcii, respectiva dispoziție conținând o normă cu efect orizontal în sistemul regulamentului menționat, în sensul că aceasta se aplică indiferent de natura procedurii în cauză. Rezultă că norma 50 din regulamentul de punere în aplicare nu poate fi interpretată în sensul că extinde la probe noi puterile de apreciere ale camerelor de recurs.

28 Se impune constatarea că Tribunalul a săvârșit o eroare de drept la punctele 45, 46 și 48 din hotărârea atacată declarând că camera de recurs nu și-a exercitat puterea de apreciere de care beneficiază pentru a decide dacă trebuiau sau nu trebuiau luate în seamă probe noi.

29 Trebuie totuși amintit că rezultă dintr-o jurisprudență constantă a Curții că, în ipoteza în care motivarea unei decizii pronunțate în primă instanță relevă o încălcare a dreptului Uniunii, însă dispozitivul acesteia apare ca fiind întemeiat pentru alte motive de drept, recursul trebuie respins (a se vedea în special Hotărârea din 15 decembrie 1994, Finsider/Comisia, C-320/92 P, EU:C:1994:414, punctul 37, Hotărârea din 16 decembrie 1999, CES/E, C-150/98 P, EU:C:1999:616, punctul 17, și Hotărârea din 13 iulie 2000, Salzgitter/Comisia, C-210/98 P, EU:C:2000:397, punctul 58).

30 Această situație se regăsește în speță. Astfel, Tribunalul nu a reținut numai motivul în cauză, dar s-a întemeiat și pe faptul că camera de recurs respinsese elementul de probă în discuție fără a examina dacă putea fi considerat ca fiind „complementar”. Or, întrucât nu a procedat la această examinare, camera de recurs a încălcat efectiv articolul 76 alineatul (2) din Regulamentul nr. 207/2009, astfel cum a constatat Tribunalul.

31 În aceste condiții, întrucât celelalte motive invocate de EUIPO în susținerea recursului său nu sunt, prin urmare, susceptibile să determine anularea hotărârii atacate, este necesar să se respingă recursul în ansamblu.

Cu privire la cheltuielile de judecată

32 Potrivit articolului 137 din Regulamentul de procedură al Curții, aplicabil procedurii de recurs în temeiul articolului 184 alineatul (2) din același regulament, în hotărârea prin care se finalizează judecata se dispune cu privire la cheltuielile de judecată. Întrucât niciuna dintre celelalte părți din procedură nu a prezentat un memoriu în fața Curții, trebuie să se decidă că EUIPO suportă propriile cheltuieli de judecată.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera întâi) declară și hotărăște:

1) Respinge recursul.

2) Oficiul Uniunii Europene pentru Proprietate Intelectuală (EUIPO) suportă propriile cheltuieli de judecată.

Semnături